

Γράφει ο Γιάννης Τζίκας
Χημικός- Σύμβουλος Επιχειρήσεων

Η έννοια της Φιλοσοφίας έχει αρκετά δυσφημιστεί, σαν κάτι αόριστο, θεωρητικό για απόμακρους μελετητές, μακριά από τη ζωή και τις αναγκαιότητες της....

Και όμως «μια φιλοσοφία», δηλαδή ένας τρόπος σκέψης και δράσης, μια βάση θεσμικών και ηθικών δεδομένων, επάνω στα οποία θα στηρίζεται κάποιος για να εφαρμόσει ένα πρόγραμμα ή να ρυθμίσει και προσανατολίσει ένα τρόπο ζωής, είναι τελείως απαραίτητα. Η φιλοσοφία προσφέρει τη στήριξη και κρατά σταθερό τον προσανατολισμό.

Αναφέρομαι στη φιλοσοφία της πράξης. Γιατί Πρόληψη είναι εφαρμογή, είναι πράξη. Μόνο με αυτές τις δύο τελευταίες έννοιες, η Πρόληψη αποκτά νόημα και οντότητα. Ακριβώς όπως και η Ηθική.

Δυστυχώς, σήμερα, μόνο μεμονωμένα άτομα, οργανώσεις ή θεσμοί κάνουν τον κόπο να συγκεντρώσουν την σκέψη τους και να τοποθετήσουν ένα φιλοσοφικό πλαίσιο πράξης επάνω στο οποίο, συνειδητά πλέον, στηρίζουν τις ενέργειες τους αλλά και (το σπουδαιότερο) τις επιλέγουν.

Η Πρόληψη δεν είναι μόνο τεχνοκρατικό θέμα. Η Πρόληψη είναι κυρίως θέμα νοοτροπίας.

Συνήθως δεν ευθύνεται ένας μόνο παράγοντας για ένα ατύχημα. Αυτό είναι συνέπεια συνισταμένων παραγόντων («αρκεί η σταγόνα στο γεμάτο ποτήρι»).

Η συχνότερη και βασικότερη αιτία ατυχημάτων είναι η ανθρωπινή συμπεριφορά (του παθόντα, του περιβάλλοντός του, των αρμοδίων για την Πρόληψη).

Αποτελεσματική Πρόληψη απαιτεί διαρκή εφαρμογή των μέτρων και κατάλληλης

συμπεριφοράς.

Η Πρόληψη σπάνια εντυπωσιάζει, διότι όταν προλαμβάνεις κάτι, δεν γίνεται συνειδητό το μέγεθος της αξίας της.

Με την Πρόληψη προσπαθούμε να αποφύγουμε το έστω και ένα ατύχημα.

Σπάνια η Πρόληψη έχει μαζικά αποτελέσματα.

Κάθε ατύχημα (συμπεριλαμβανομένων και των «παρ' ολίγο ατυχημάτων») πρέπει να αναλύεται και τα συμπεράσματα να λαμβάνονται υπόψη.

Το «Απίθανο» γίνεται συχνά πραγματικότητα.

Η λογική μπορεί να ξεγελά, γι' αυτό πάντα ελέγχονται τα αποτελέσματα των μέτρων. Δεν είναι αυτονόητο ότι ένα «λογικό» προληπτικό μέτρο θα οδηγήσει σε μείωση των ατυχημάτων. Μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση! Το αποτέλεσμα μετρά.

Τα ατυχήματα έχουν συχνά τις αιτίες τους σε κοινωνικές διαφορές, σε κοινωνικές συνθήκες, σε κοινωνικές συμπεριφορές, στην ποιότητα ζωής του χώρου.

«Αμελητέες» αιτίες μπορεί να οδηγήσουν σε σοβαρά ατυχήματα.

Η Πρόληψη δεν είναι μόνο ένταση προσοχής, δεν είναι μόνο τοποθέτηση πινακίδων.

Πρόληψη είναι εξουδετέρωση επικίνδυνων παραγόντων και συμπεριφορών.

Η Πρόληψη ταυτίζεται με την Εφαρμογή.

Στην Πρόληψη σκεπτόμαστε οικουμενικά αλλά δρούμε τοπικά

Ο Υπεύθυνος Πρόληψης πρέπει να μάθει να αντέχει την ειρωνεία των αδαών.

Στόχος: Η δημιουργία νοοτροπίας Πρόληψης

Στην Πρόληψη ατυχημάτων, όπως άλλωστε και σε όλα τα κοινωνικά προβλήματα, δύο στοιχεία νοοτροπίας παίζουν αποφασιστικό ρόλο (ας επιτραπεί για λόγους περιγραφής να τα διαχωρίσω):

Η ποιότητα της κοινωνικής τοποθέτησης που τολμώ να την περιγράψω σαν την αντίληψη διάθεσης για κοινωνική προσφορά, σαν την πεποίθηση ότι έχω δικαιώματα αλλά και ο άλλος έχει δικαιώματα ή σαν τη συνειδητοποιημένη αντίληψη ότι δεν είμαστε το κέντρο του κόσμου.

Η πίστη ότι σε αυτό τον κόσμο η μόνη μας ελπίδα παραμένει η μαγική έννοια της αλληλεγγύης.

Αυτή η νοοτροπία είναι προϋπόθεση σχεδόν της «άλλης» νοοτροπίας που για να δημιουργηθεί απαιτεί και ορισμένες γνώσεις, ορισμένες ιδέες, ορισμένες εμπειρίες. Δεν είναι δυνατόν να μάθει κανείς όλες τις άπειρες πιθανότητες δημιουργίας ενός ατυχήματος, όμως:

-εάν κατέχει ορισμένες γνώσεις

-εάν είναι κοινωνικά τοποθετημένο άτομο

-εάν εκτιμά την ανθρώπινη ζωή (και των άλλων)

-και εάν επιθυμεί να προσφέρει

τότε αυτόματα το Κεντρικό Νευρικό Σύστημα θα ανακαλύπτει επικίνδυνες

καταστάσεις, έστω κι αν αυτές δεν έχουν περιγραφεί ειδικά, και θα βρίσκει τρόπους αντιμετώπισης. Θα έχει αποκτήσει την «ειδική νοοτροπία Πρόληψης». Εάν κανείς νοιάζεται για το συνεργάτη του, για το συμμαθητή του, τότε αυτόματα το μυαλό του ή αυτό που λέμε «ψυχή» θα βρει τον πιθανό κίνδυνο και θα τον αντιμετωπίσει.